

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 และเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยจำแนกตำแหน่งหน้าที่ ประเภทของโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรที่ใช้คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2553 กลุ่มตัวอย่าง 426 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากตาราง เกรจซีและ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 680) นำมาสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามประเภทโรงเรียนคือ โรงเรียนประถมศึกษา 232 คน โรงเรียนขยายโอกาส 91 คน และ โรงเรียนมัธยมศึกษา 103 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ แบ่งเป็น 11 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายของ โรงเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการ ควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้ มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐาน ด้านวิชาการ ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปหาค่า ความเที่ยงตรงโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข และนำไป หาค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .22 - .86 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 จากนั้นนำไปเก็บรวบรวม ข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 426 คน แบบสอบถามมีความสมบูรณ์จำนวน 405 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 95

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (X) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ประเภทของโรงเรียนและประสบการณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน

405 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.17 และเป็นครูผู้สอน จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 73.83 โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 55.55 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 20.99 และโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.46 ประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 44.45 ประสบการณ์ 11 – 20 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 และประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 23.95

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้ครู เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้านและรายข้อปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อที่เรียงคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) พัฒนาเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้นเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร 2) กำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม 3) ประเมินความต้องการของครูโดยใช้แบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน

2.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายโรงเรียน พบว่า พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อที่เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) พบปะครูอย่างไม่เป็นทางการ ให้ครูทราบแนวปฏิบัติ หรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน 2) สื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น ครู นักเรียนและผู้ปกครองรับทราบแนวปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน 3) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครู ในการพัฒนาเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของโลกเรียน

2.3 ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อที่เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) บันทึกการนิเทศเพื่อประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ว่าสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนหรือไม่ 2) ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะครูด้วยกัน เพื่อช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกัน 3) ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู ด้านการทำงานของนักเรียนหลังการสังเกตการสอน

2.4 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร 2) ใช้ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบการตัดสินใจในการนำหลักสูตรไปใช้ 3) กำหนดตัวบุคคลในการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรไว้ อย่างชัดเจน

2.5 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) จัดระบบให้มีการแจ้งผลการทดสอบทางการเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบอย่างรวดเร็ว 2) ใช้ผลการทดสอบเพื่อการประเมินความก้าวหน้าตามเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน 3) พบครูเป็นรายบุคคลเพื่อปรึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าด้านการเรียนของนักเรียน

2.6 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เครื่องเสียง หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่อาจเป็นการรบกวนหรือขัดจังหวะในขณะที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ตรวจสอบชั้นเรียนเพื่อคว่าครูได้ใช้เวลาในการสอนที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนอย่างเต็มที่ 3) ควบคุมดูแลเกี่ยวกับการสอนแทน เมื่อครูประจำชั้น/ประจำวิชาไม่มาทำการสอน

2.7 ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) จัดสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน 2) เยี่ยมชั้นเรียนเพื่อจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นปัญหาต่าง ๆ 3) จัดครูสอนแทนหรือให้ช่วยดูแลชั้นเรียนในกรณีที่ครูประจำชั้น/ประจำวิชาไม่มาทำการสอน

2.8 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) ส่งเสริมให้ครูแต่ละคนได้ใช้ความสามารถและทักษะของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ 2) ตอบแทนครูที่มีความสามารถพิเศษด้วยการให้ความก้าวหน้าในวิชาชีพ 3) ยกย่องเชิดชูเกียรติคุณของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้วยวิธีการต่างๆ

2.9 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) สนับสนุนครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน 2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) จัดให้มีการฝึกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน

2.10 ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นหรือช่วงชั้น 2) ประกาศเกณฑ์ต่าง ๆ ทางด้านวิชาการให้นักเรียนครูผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ 3) จัดตั้งคณะกรรมการด้านวิชาการ เพื่อจัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการเรียนของนักเรียน

2.11 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ 1) สนับสนุนให้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานดีเด่นของนักเรียนตามโอกาสต่าง ๆ อยู่เสมอ 2) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบถึงพัฒนาการด้านการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 3) ยกย่องชมเชยนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการ หรือนักเรียนที่น่าชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ

ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่จำแนกตามประเภทโรงเรียน พบว่า

4.1 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน โรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษากับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน โรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษากับโรงเรียนมัศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู โรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษากับโรงเรียนมัศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนมัศึกษากับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษากับโรงเรียนกับโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.8 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษากับโรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสกับโรงเรียนมัศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี 11 – 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี

ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร
 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการส่งเสริม
 ให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ มีความแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่จำแนกตาม
 ประสบการณ์ พบว่า

5.1 ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไป
 กับประสบการณ์การทำงาน 11 – 20 ปี และประสบการณ์การทำงาน ไม่เกิน 10 ปี กับ 11 – 20 ปี
 มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ประสบการณ์ทำงาน 21 ปีขึ้นไป กับ
 ประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และประสบการณ์ในการทำงาน ไม่เกิน 10 ปี กับ
 ประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ประสบการณ์การทำงาน ไม่เกิน
 10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี และประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไป กับ
 ประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 ด้านการจัดสิ่งจูงใจให้กับครู ประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป กับ
 ประสบการณ์ในการทำงาน ไม่เกิน 10 ปี และประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป กับ
 ประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน ไม่เกิน 10 ปี
 กับประสบการณ์ในการทำงาน 11 -20 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.6 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ประสบการณ์ในการทำงาน ไม่
 เกิน 10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ประเภทของโรงเรียนและประสบการณ์ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งเป็นครูผู้สอนมากกว่าผู้บริหาร โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา รองลงมา คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ คือ ประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี รองลงมา คือ ประสบการณ์ 11 – 20 ปี และประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาประกอบด้วยเทคโนโลยีต่างๆ มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วผู้บริหารจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเองให้สอดคล้องกับยุคปฏิรูปการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2543, หน้า 24) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องส่งเสริมความสามารถและทักษะภาวะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนเพื่อเป็นการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้และคุณภาพนักเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารควรมีความรู้และทักษะในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการชั้นเรียน และสอดคล้องกับการศึกษาของ กรีนวูด (Greenwood, 1987 อ้างถึงใน ชัยรัตน์ หลุยวิชรกุล, 2547, หน้า 4) ซึ่งได้ศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร โรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษาของอเมริกา พบว่าภาวะผู้นำของผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร โรงเรียนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการทำงานของผู้บริหาร การทำงานและคุณภาพของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน และปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงาน โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ต้องมุ่งเน้นพัฒนางานวิชาการให้มีคุณภาพเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดของสถานศึกษา โดยงานวิชาการมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการเตรียมความพร้อมพื้นฐานต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและคุณธรรมของเด็ก โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดที่สำคัญถึงความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีขอบเขตความรับผิดชอบและปริมาณงานกว้างขวาง นอกจากจะต้องปฏิบัติตามข้อบ่งชี้และหน้าที่ความรับผิดชอบในบางครั้งยัง

ต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ จึงทำให้ผู้บริหารบางคนให้ความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนน้อยเกินไป ผู้บริหารย่อมต้องมีภารกิจหรือหน้าที่ (Function of Administrator) หรือกระบวนการทำงานปฏิบัติกิจกรรมในการบริหารงาน กระบวนการบริหารจะช่วยให้การบริหารงานสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น สามารถมองเห็นความสำคัญของงาน ลดปัญหาความซ้ำซ้อนและสามารถมองงานได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มานะ เมืองศิริ (2546, หน้า 95) พบว่าปัญหาการกำหนดเป้าหมายโรงเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ เกรียงศักดิ์ เฟ็งศรี โคตร (2547, หน้า 6) พบว่า ปัญหาด้านการกำหนดทิศทางเป้าหมายของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งงานวิจัยของ พรสุรีย์ สุทธนะวัฒน์ (2549) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกิ่งอำเภออินทิมพัฒนา จังหวัดระยอง พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านความสามารถในการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารอาจละเลยเรื่องการติดต่อสื่อสารในการดำเนินงานภายในโรงเรียน ขาดการประชุมชี้แจงนโยบายในการทำงานให้ชัดเจนแก่บุคลากรภายใน โรงเรียน จึงมีผลทำให้การดำเนินงานภายใน โรงเรียนเกิดเข้าใจไม่ตรงกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยภพ อุดสาหะ (2548) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันของจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า โดยรวมทุกด้านมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาในระดับปานกลางทุกด้านค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร รองลงมาได้แก่ ด้านการระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษาและ ด้านการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้เป็นผู้มืออาชีพ ซึ่ง สมเกียรติ ทองแดง (2548) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนว่าควรจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียนและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ โดยผู้บริหารจะต้องแจ้งนโยบายอย่างชัดเจนในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและควรพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้เข้าใจแนวคิดและแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน และ บุญช่วย ศิริเกษ (2540, หน้า 346) ที่ได้สรุปไว้ว่ากระบวนการติดต่อสื่อสารทุกขั้นตอนล้วนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารทั้งสิ้น เพราะการบริหารเป็นการดำเนินงานร่วมกันของบุคคลหลายคน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ทุกคนจึงต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน

ให้สอดคล้องกับบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มหรือองค์กร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องติดต่อสื่อสาร เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันใน โรงเรียนหรือสถานศึกษา ครูใหญ่จะต้องแจ้งนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติงาน ให้ครูและ เจ้าหน้าที่ทราบครูผู้สอนทุกคนจะต้องเข้าใจ

2.3 ด้านการนิเทศและการประเมินด้านการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญของการนิเทศน้อยกว่างานในด้านอื่น อาจคิดว่าเป็นเพียงส่วนประกอบที่เป็นปัจจัยส่งเสริมงานวิชาการให้มีคุณภาพ เมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญ งานการนิเทศน้อย ทำให้ผู้บริหารไม่สนใจที่จะแสวงหาความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ ผลการวิจัย จึงมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไทย วิบูลย์ชัย (2545, หน้า 74) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่ผู้อยู่ในโรงเรียนร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู การนิเทศการศึกษาจะได้ผลก็ต่อเมื่อการนิเทศนั้นให้ความสำคัญ แก่วิธีแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล มีจุดมุ่งหมายแน่นอน มีการพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครู การนิเทศจะมีความหมายเมื่อครูเห็นว่าเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อครูโดยตรง การสร้างบรรยากาศที่เป็นการช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันจะทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ได้เร็วขึ้น (วิชนะ มาลัย, 2544, หน้า 15) สอดคล้องกับ สมาน นัยรัมย์ (2547) ที่กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถที่หลากหลายรอบด้าน รู้เทคนิควิธีการต่าง ๆ และต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนแต่การปฏิบัติโรงเรียนยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถรวมถึงผู้บริหาร โรงเรียนขาดทักษะการจัดการกระบวนการเรียนรู้จึงทำให้การนิเทศการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหาที่ศึกษาปัญหาการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่าสาเหตุด้านการเรียนการสอนทั้งเรื่อง การวางแผนการสอน การจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียนเป็นผลมาจากผู้บริหารยังให้ความสนใจในการนิเทศงานวิชาการ น้อย ผู้บริหารไม่ได้ส่งเสริมให้ครูเตรียมการสอนก่อนลงมือทำการสอนและครูส่วนมากยังคงใช้วิธี ทำการสอนแบบเดิมจึงทำให้การนิเทศภายในไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2.4 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร พบว่า พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากมีการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 เพื่อให้สถานศึกษา

ได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตฉะนั้น ครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุน ในการแสวงหาความรู้จากสื่อแหล่งการเรียนรู้และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักเรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิคม ชมพูหลง (2544, หน้า 280) ได้ติดตามผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 12 พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในจังหวัดระยอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากซึ่ง สมแพน จำปาหอย (2542) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน 7 ด้าน คือการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ด้านห้องสมุด ด้านการนิเทศ และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ โดยรวมมีสภาพการบริหาร อยู่ในระดับมาก สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2543) (อ้างถึงใน ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล, 2547, หน้า 8) กล่าวว่า ผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการหรือมีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนควรมีความรู้เรื่องหลักสูตรและการบริหารการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียน สอดคล้องกับ สุพล วังสินธุ์ (2542, หน้า 34) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ จะต้องส่งเสริมการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี การเรียนการสอนใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องจัดหาทุนและงบประมาณมาสนับสนุน โดยการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน

2.5 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันมีการนำหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ มากขึ้น เช่น ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น การตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อผู้มีส่วนได้เสีย จึงมีความจำเป็นมาก (วีระชาติ วัฒศรี, 2551, หน้า 81) ทั้งนี้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นใน

การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องในการวางแผนดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนตรวจสอบตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ได้สรุปจากการศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษาแห่งชาติของสภราชอาณาจักรเกี่ยวกับภาระหน้าที่และผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่ไว้ว่า ครูใหญ่มีหน้าที่บริหารโรงเรียนให้ไปสู่ความสำเร็จและก้าวหน้าของนักเรียนทุกคนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ยกย่องมาตรฐานการเรียนการสอนให้โอกาสผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน

2.6 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการวางแผนหรือมาตรการในการควบคุมการใช้เวลาในการสอนไว้ล่วงหน้าเพื่อให้การจัดการสอนเป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ซึ่ง ดาวิส และโทมัส (Davis & Thomas, 1989, p. 149) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการใช้เวลาในห้องเรียนของครูโดยทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ครูควรใช้เวลากับนักเรียนเป็นกลุ่มจะดีกว่าเป็นรายบุคคล มีการสอนและการควบคุมอย่างใกล้ชิดรวมทั้งการจัดระเบียบในห้องเรียน ซึ่ง วิรัชชาติ วิลาศรี (2551) ได้ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการควบคุมเวลาในการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับ วิชัย ไหมจู (2552) ที่ศึกษาปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการมีผลงานที่บ่งบอกถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจัดอบรมครูแกนนำการสอนคิดให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินการคิดและออกแบบการเรียนรู้ การสอนคิด จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนิเทศภายในและการสัมมนาวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการสอนคิด การสังเคราะห์ผลงานการคิดของครูแกนนำ และการเผยแพร่ผลงานในโอกาสต่าง ๆ และ สุวิทย์ มูลคำ (2542) ได้เสนอหน้าที่ของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ผู้บริหารต้องจัดระบบประกันคุณภาพการเรียนการสอน ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับกิจกรรมการเรียน

การสอน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง และใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ เต็มเวลา สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ภายใน โรงเรียน จัดทำจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเต็มที่และเพียงพอ ติดตามผลความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดเวลา และติดต่อสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในแนวทางการจัดการเรียนการสอน

2.7 ด้านการดูแลเอาใจใส่นักเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองของโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ฉะนั้นนักเรียนจึงเป็นทรัพยากรสำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2540 อ้างถึงใน ธนรัชต์ บุญสูงเนิน, 2544) ที่กล่าวว่างานวิชาการเป็นหัวใจหลักของโรงเรียน จุดประสงค์ของการจัดการศึกษาในโรงเรียน คือการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนอย่างชัดเจน และ สรพงษ์ จันทร์พรหมณ์ (2550) ที่กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งคนหนึ่งซึ่งผลักดัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปสู่ความสำเร็จเพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่จะต้องคอยอำนวยความสะดวก อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจและรับการส่งเสริมอย่างจริงจัง ทั้งคำพูดและการปฏิบัติซึ่งมีนัยการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เสนอบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถปฏิบัติให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หากผู้บริหารสามารถปฏิบัติตามบทบาทดังกล่าวแล้วย่อมทำให้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบความสำเร็จ

2.8 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญในการให้สิ่งจูงใจแก่บุคลากรเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน เพราะการจูงใจคนในการทำงานก็เพื่อต้องการให้ได้ผลงานที่ดีและสูงขึ้น องค์กรจะได้รับการประโยชน์จากควมมีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของได้ศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน พบว่า ปัจจัยจูงใจที่

ส่งผลการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน ได้แก่ นโยบายและการบริหาร สภาพการทำงาน ความเจริญเติบโต การยอมรับนับถือ เงินเดือนและความมั่นคงในการทำงานซึ่ง พัฒนา อำท้าว (2549) กล่าวว่าผู้บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำที่แสดงออกและสามารถทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความรู้สึกสันทนุ สนุ รักใคร่เลื่อมใส โนมน่น้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้บรรลุผล การที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีพฤติกรรมการทำงานที่มีประสิทธิผลหรือไม่นั้นมีสิ่งหนึ่งที่เป็น ตัวบ่งชี้คือ ทศนคติหรือความรู้สึกที่มีต่อสภาพการทำงาน หากผู้ใต้บังคับบัญชามีทศนคติหรือ ความรู้สึกที่ไม่ดีต่องานที่ทำและสภาพหรือบรรยากาศในการทำงานไม่เอื้ออำนวยประสิทธิผลของ งานก็จะไม่เกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย นพรัตน์ (2540) พบว่าตัวแปรภาวะผู้นำของ ผู้บริหาร โรงเรียนด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ และ คำนิง ผุดผ่อง (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนของผู้บริหารกับองค์กร ของการเรียนรู้ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนสามารถช่วยเสริมประสิทธิผลของ องค์กรสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ได้ดี

2.9 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการจัดและดำเนินการทุกอย่างใน สถานศึกษาที่ประกอบด้วยกิจกรรมมากมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญที่สุดคือคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา (สัมมา ธรณีย์, 2553, หน้า 93) ทั้งนี้การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพเป็นงานอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารควร ให้ความสำคัญเพราะการที่ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ประพฤติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับ ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาสู่ความเป็น โรงเรียน สมบูรณ์แบบ (อำรุง จันทวานิช และคณะ, 2546, หน้า 20) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบล สุวรรณศรี (2549) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เมื่อพิจารณาตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากสามลำดับ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาให้โอกาส ในการฝึกอบรมและศึกษาคูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์และ สายงานและได้รับการสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าตามความรู้ความสามารถ ได้รับการสนับสนุน ให้ศึกษาคู่ในระดับที่สูงขึ้น และ วิชัย ไหมจูย์ (2552) ที่ศึกษาปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนใน โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่ง โรงเรียนในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้เสนอ

แนวทางการพัฒนาการสร้างผลงานและการใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้ของครูว่าควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ด้าน ICT เน้นการใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้ของครูและมีการประเมินประสิทธิภาพสื่อทุกภาคเรียนหรือปีละครั้ง โรงเรียนนิตะศิตตามให้ครูนำผลงานการสร้างสื่อ ICT มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่ายและมีการจัดประกวดมอบรางวัลและเผยแพร่ผลงานที่ได้รับรางวัล จัดนิทรรศการทางวิชาการและจัดแสดงสื่อเพื่อการเรียนรู้

2.10 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งเป็นบทบาทและภาระหน้าที่หลักของผู้บริหารได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรให้รู้และเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่ง สมาน แก้วคำใส (2545 อ้างถึงใน สรพงษ์ จันทรพรหมณ์, 2550) ที่ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านการวางแผนด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากการวางแผนถือเป็นหน้าที่ทางการบริหารที่มีความสำคัญที่สุดผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องประสานสัมพันธ์และร่วมมือกันในการวางแผนการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอนและร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง/รวมทั้งต้องประสานสัมพันธ์และความร่วมมือในกับบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.11 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน ดังที่ ไสว พิกขาว (2542) ได้กล่าวว่านักเรียนควรมีบทบาทในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในทุกเรื่องตามที่ครูกำหนดให้เกิดการเรียนรู้ ดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยความสนุกสนาน มีชีวิตชีวา มีส่วนร่วมทั้งร่างกาย จิตใจ และการคิดทุกสถานการณ์ทั้งในห้องเรียนและสถานการณ์จริงสอดคล้องกับ นิวัตร นาอะเวช (2549) ที่กล่าวว่าควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียน

ทุกคนมีนิสัยรักการอ่าน สามารถใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถนำเสนอผลงานได้ การจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักหารายได้ระหว่างเรียน โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมด้านกระบวนการจัดการเกี่ยวกับอาชีพ โดยนักเรียนได้มีโอกาสในการฝึกปฏิบัติจริง เช่น กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า นิทรรศการวิชาชีพ การฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาฝีมือไปสู่อะไรหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาควรเน้นการสอนแบบบูรณาการ โดยการประสานของบุคลากรระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อช่วยลดภาระงานของนักเรียน ลดเวลาในการทำกิจกรรมที่ซ้ำซ้อนเพื่อให้นักเรียนได้มีเวลาในการทำกิจกรรมตามความสนใจมากขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศควรจัดหาสื่อที่ฝึกทักษะการพูด ฟัง หรือใช้ผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษาเพื่อผู้เรียนได้ประสบการณ์จริง เช่น ยูวักคฤเทศก์ การจัดแสดงบทบาทสมมติในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เรวัตน์ โนนคู่เขตโขง (2550) กล่าวว่า การพัฒนานักเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนให้มีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มากขึ้น ตลอดจนพัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน และสอดคล้องกับ นารีรัตน์ นาทิชัยชนะ (2550) ที่กล่าวว่า การพัฒนาด้านนักเรียนผู้บริหาร โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูและนักเรียนรักการอ่าน โดยอาจจัด โครงการรักการอ่าน มีการประกวดผู้มีผลงานที่แสดงความสามารถจากการรักการอ่าน เช่น ยอดนักอ่าน ยอดนักเขียน

3. ผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยรวม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและพัฒนาวิสัยทัศน์ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่เสมอ จึงทำให้เกิดความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร ตำราญพรหม (2546) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องความเป็นผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เพราะผู้บริหาร โรงเรียนไม่ได้สัมผัสกับงานวิชาการ โดยตรง เป็นเพียงผู้ให้นโยบาย สั่งการนิเทศ กำกับ ติดตามงานวิชาการของครู จึงพบปัญหาในงานวิชาการน้อย ส่วนครูเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง ตั้งแต่การจัดทำหลักสูตร การวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และต้องดำเนินนโยบายให้เป็นไป

คามนโยบาย และเป้าหมายของสถานศึกษาด้วย จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ปัญหาในการบริหารงานวิชาการ ด้านด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เรวิชั่น โนนคู่เขตโจง (2550) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันในเขตตรวจราชการที่ 10 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันในเขตตรวจราชการที่ 10 ทั้งด้านนักเรียน ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ด้านงบประมาณและทรัพยากรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สมเกียรติ ทองแดง (2548) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้บริหารไม่ได้สัมผัสกับงานวิชาการ โดยตรง เป็นเพียงผู้ให้นโยบาย สั่งการ นิเทศ กำกับ จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ปัญหาในการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนน้อยกว่าครูผู้สอนและด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พบว่า ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่จำแนกตามประเภทโรงเรียนด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนขยายโอกาสด้านโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสด้านโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนโรงเรียนขยายโอกาสด้านโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสด้านโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน โรงเรียนขยายโอกาสด้านโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัศึกษากับโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน โรงเรียนขยายโอกาสกับ โรงเรียนมัธยมศึกษาและ โรงเรียนประถมศึกษา กับ โรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู โรงเรียนขยายโอกาสกับ โรงเรียนมัธยมศึกษาและ โรงเรียนประถมศึกษา กับ โรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา กับ โรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา กับ โรงเรียนกับ โรงเรียนมัธยมศึกษาและ โรงเรียนขยายโอกาสกับ โรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา กับ โรงเรียนมัธยมศึกษาและ โรงเรียนขยายโอกาสกับ โรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากถึงแม้ว่าผู้บริหาร โรงเรียนประเภท โรงเรียนประถมศึกษาผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ทุกคนได้ผ่านการอบรมในเรื่องการเตรียมบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งและฝึกอบรมเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 31 – 33) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดโครงสร้างการปรับปรุงประสิทธิภาพ การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขึ้นตลอดจนเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติด้านการบริหารงานและสร้างภาวะผู้นำแก่ผู้บริหาร โรงเรียนทุกคน ในสังกัด และตามระเบียบของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (มาตรา 80) ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนแต่ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกล ได้รับงบประมาณน้อย ประสบปัญหาการขาดแคลนครู มีบุคลากรจำกัด ไม่มีผู้ช่วย ครูย้ายบ่อย ครูไม่ครบชั้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1, 2548, หน้า 63 – 64) อีกทั้งยังมีทรัพยากรเพื่อการบริหารน้อย ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์บุคลากรมีภาระงานมาก (เอกพงษ์ บุตรสงฆ์, 2549, หน้า 75) ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงไม่สามารถแสดงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานต่อครูได้อย่างชัดเจนและผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาก็เป็นผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาเดิมที่ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาโดยจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง โรงเรียนประถมศึกษาและ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

มีลักษณะปัญหาคล้ายกัน แต่โรงเรียนมัธยมศึกษาจะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มีอาคารสถานที่เพียงพอ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อม มีโครงสร้างการบริหารงานตามรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ งามพิศ คุณสอน (2542) กล่าวว่าคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมอยู่ในระดับมากที่สุดที่ได้ศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสขาดความพร้อมหลายประการ เช่น ขาดความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารทำให้การปรับปรุงพัฒนาทางด้านวิชาการในโรงเรียน มีข้อจำกัดตลอดจนได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอเนื่องจากนักเรียนน้อย ส่วนโรงเรียนมัศึกษามีข้อเสียซึ่งส่งผลให้โรงเรียนมีนักเรียนมากส่งผลให้ได้รับเงินสนับสนุนเพียงพอ จึงเป็นเหตุให้การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ชรัตน์ จินชาวนำ (2547) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมจำแนกตามประเภทของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ ชนรัตน์ บุรีสูงเนิน (2544) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านประสานงานด้านการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ลักษณะการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการมากกว่าโรงเรียนขยายโอกาสและโรงเรียนมัธยมศึกษาสอดคล้องกับ อัมภา ปิยารมย์ (2549) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประเภทของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประเภทโรงเรียนแตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี 11 – 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน มีผลดังนี้ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไปกับประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 10 ปี กับ 11-20 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ประสบการณ์ทำงาน 21 ปีขึ้นไป กับประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปีและประสบการณ์ในการทำงาน ไม่เกิน 10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี และประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไป กับประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการจัดสิ่งจูงใจให้กับครู ประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป กับประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี และประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป กับประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารทุกคนได้รับการฝึกอบรมผู้บริหารจากสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเหมือนกัน แต่ส่วนใหญ่ก็ยังมองไม่เห็นความสำคัญของการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ถือว่าเป็นบทบาทและหน้าที่ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและครู จึงทำให้พฤติกรรมการบริหารงานมุ่งเน้นงานธุรการการเงิน และอาคารสถานที่ที่สำคัญ (มนตรี จุฬาวัดมนทล, 2542) ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานั้นทำให้ความคิดเห็นของผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นในภาพที่ต่างกัน การปฏิบัติตามภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ส่วนการปฏิบัติตามภาวะผู้นำ ด้านที่คาดหวัง ประสบการณ์ 1-5 ปี 6-10 ปี และ 11ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ระหว่าง 1-5 ปี มีการปฏิบัติตามภาวะผู้นำสูงกว่าทุกด้านพบว่าผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำรง

ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 1 – 5 ปี และมากกว่า 11 ปีขึ้นไป เห็นว่าการปฏิบัติตามภาวะผู้นำ โดยภาพรวมด้านความรับผิดชอบ ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านคุณธรรมจริยธรรม มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 6 – 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป เห็นว่าการปฏิบัติตามภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 6 – 10 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในระดับ ต่าง ๆ เห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 8) ที่ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องยึดถือค่านิยมเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ไว้ 3 เกณฑ์ใหญ่ๆ ซึ่งในเกณฑ์ที่ 2 เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) ในด้านกรมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงการมีภาวะผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ การมีศักยภาพในการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ และมีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลา สอดคล้องกับ พรสุรีย์ สุทธนะวัฒน์ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาถึงอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดระยอง พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี มีความสามารถในการติดต่อประสานงานอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของชาติ หลักสูตร สถานศึกษาและความต้องการของท้องถิ่น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
2. ผู้บริหารควรมีการประชุมชี้แจงเป้าหมาย นโยบายในการดำเนินของโรงเรียน ให้บุคคลต่าง ๆ ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

3. ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่เสมอ เช่น การจัดนิทรรศการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การยกย่องชมเชยนักเรียนที่ได้รางวัลจากการประกวดต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป
2. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรายกรณี ในสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับประกาศเกียรติคุณด้านต่างๆ เช่น โรงเรียนรางวัลพระราชทาน โรงเรียนดีเด่น เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำด้านอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ